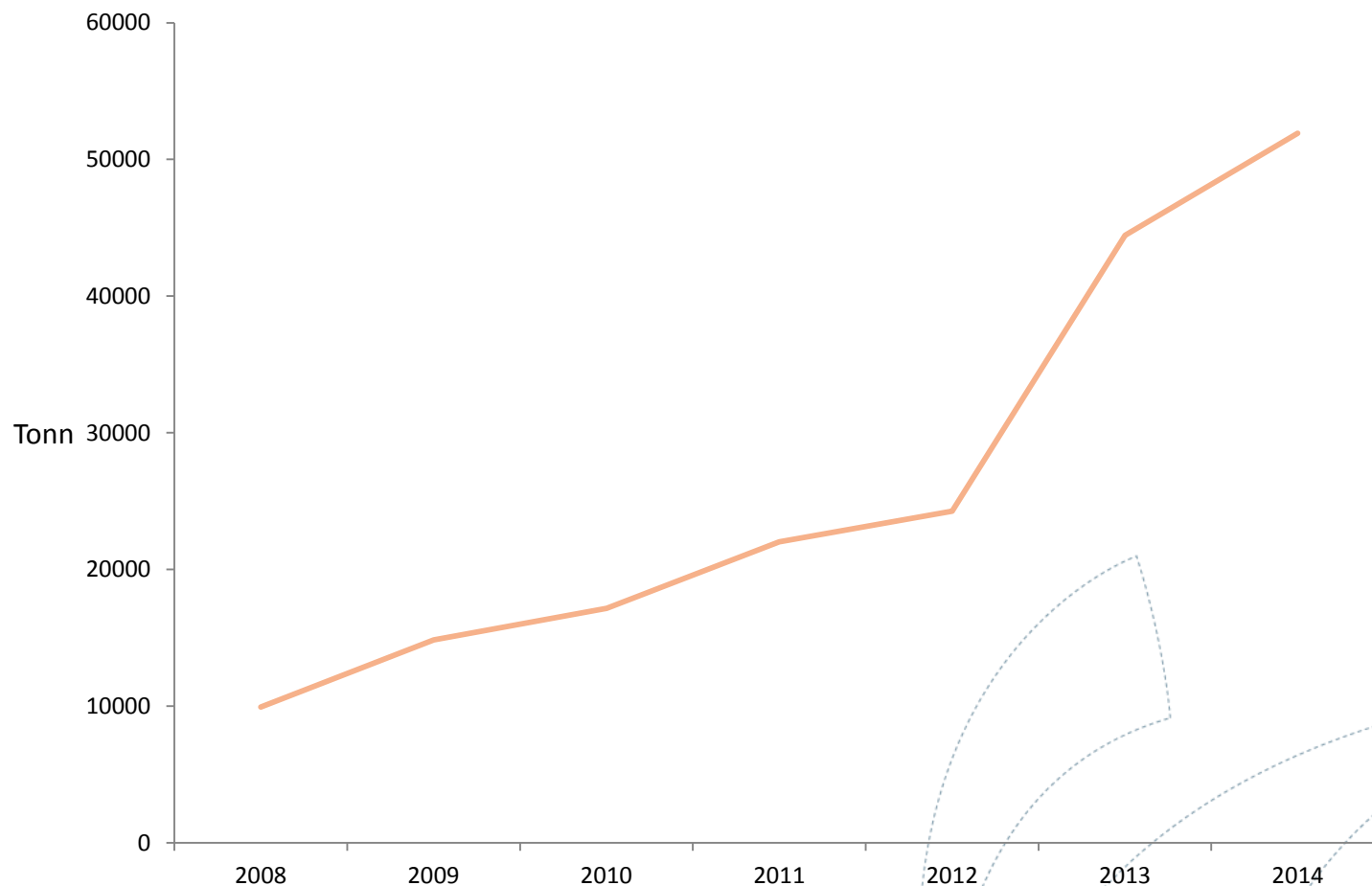

Norsk eksport av fersk torsk til EU

Finn-Arne Egeness
Bjørn-Inge Bendiksen
Forsker

Norsk eksport av fersk torsk i produktvekt i perioden 2000 – 2014*

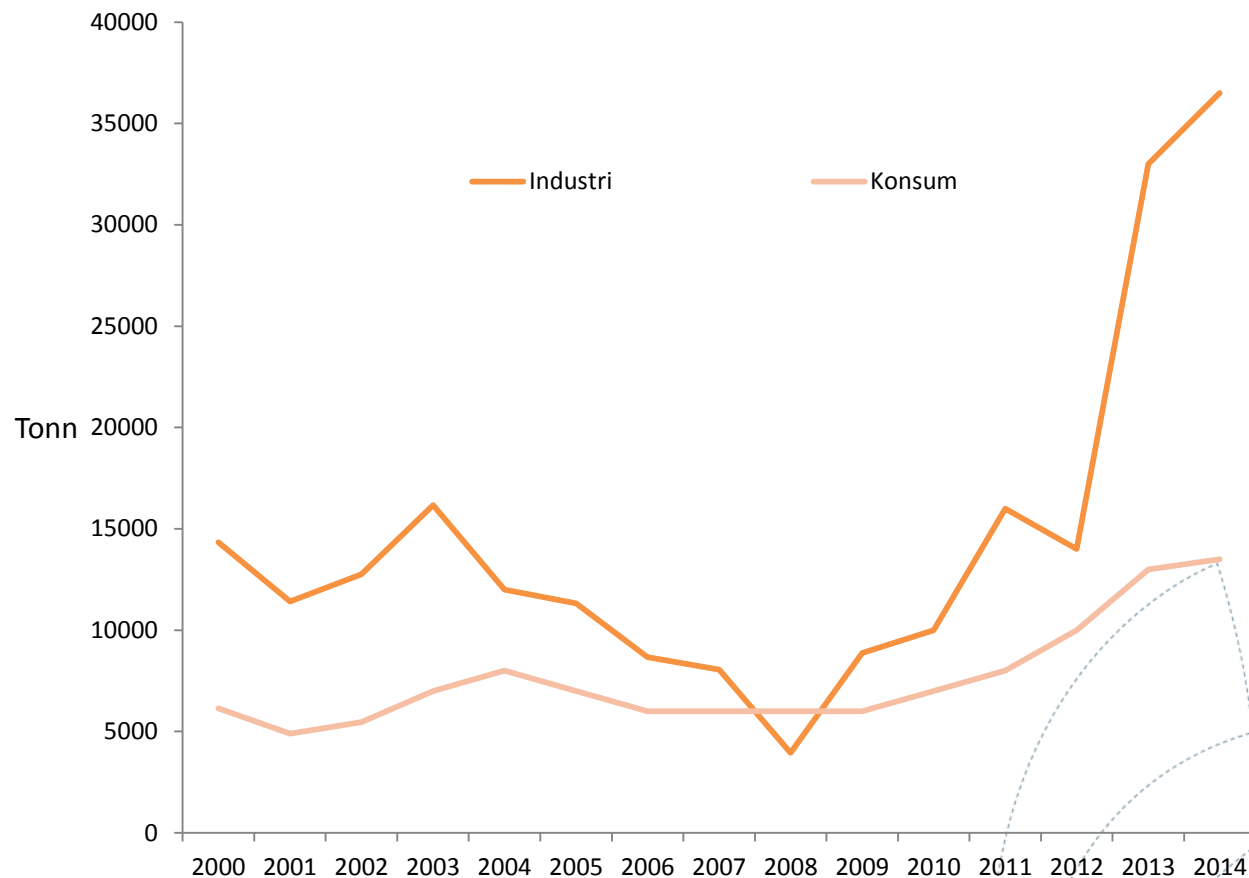

JUREL
5,95€
kg

BACALAO
5,95€
kg

Estimert norsk eksport av fersk torsk i produktvekt i perioden 2000 - 2014

Agenda

- Hvorfor øker eksporten av fersk torsk til EU?
- Hvor går torsken?
- Hva er konsekvensene for norsk fiskerinæring?
- Eventuell videreføring(?)

Vitenskapelig metode

- Triangulering
 - Kombinasjon av ulike metoder i studier av samme fenomen
- Fortrinn
 - Tryggere på resultatene
 - Mer detaljrike analyser
 - Enklere å følge opp overraskende funn

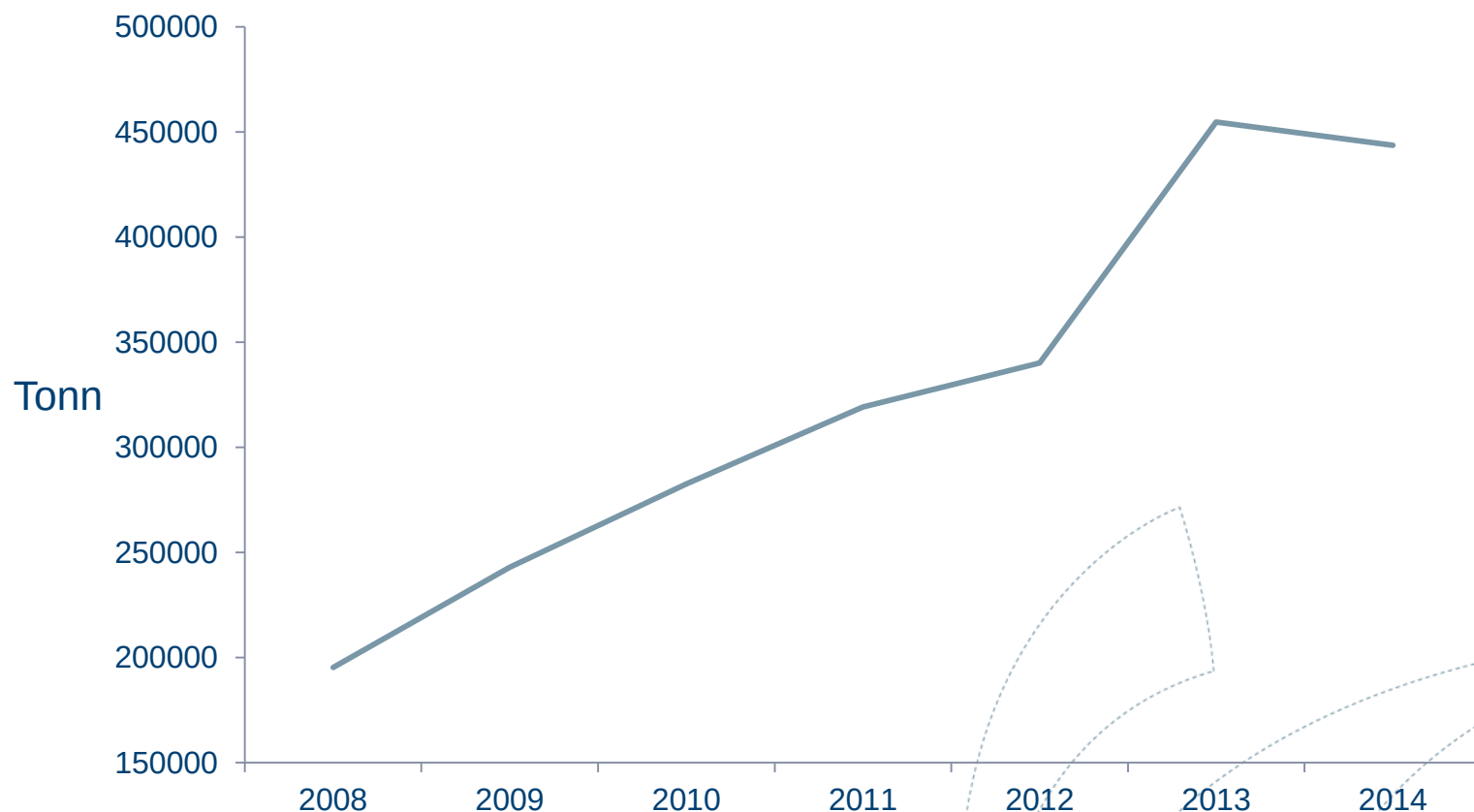
Vitenskapelig metode

- Samtaleintervju
 - Norske produsenter og eksportører
 - Utenlandsk industri
 - Danmark, Tyskland & Polen
- Analyser av handelsstatistikk
 - Mengde
 - Produktformat
 - Pris
- Markedsobservasjoner
 - Frankrike, Sverige, Polen, Spania

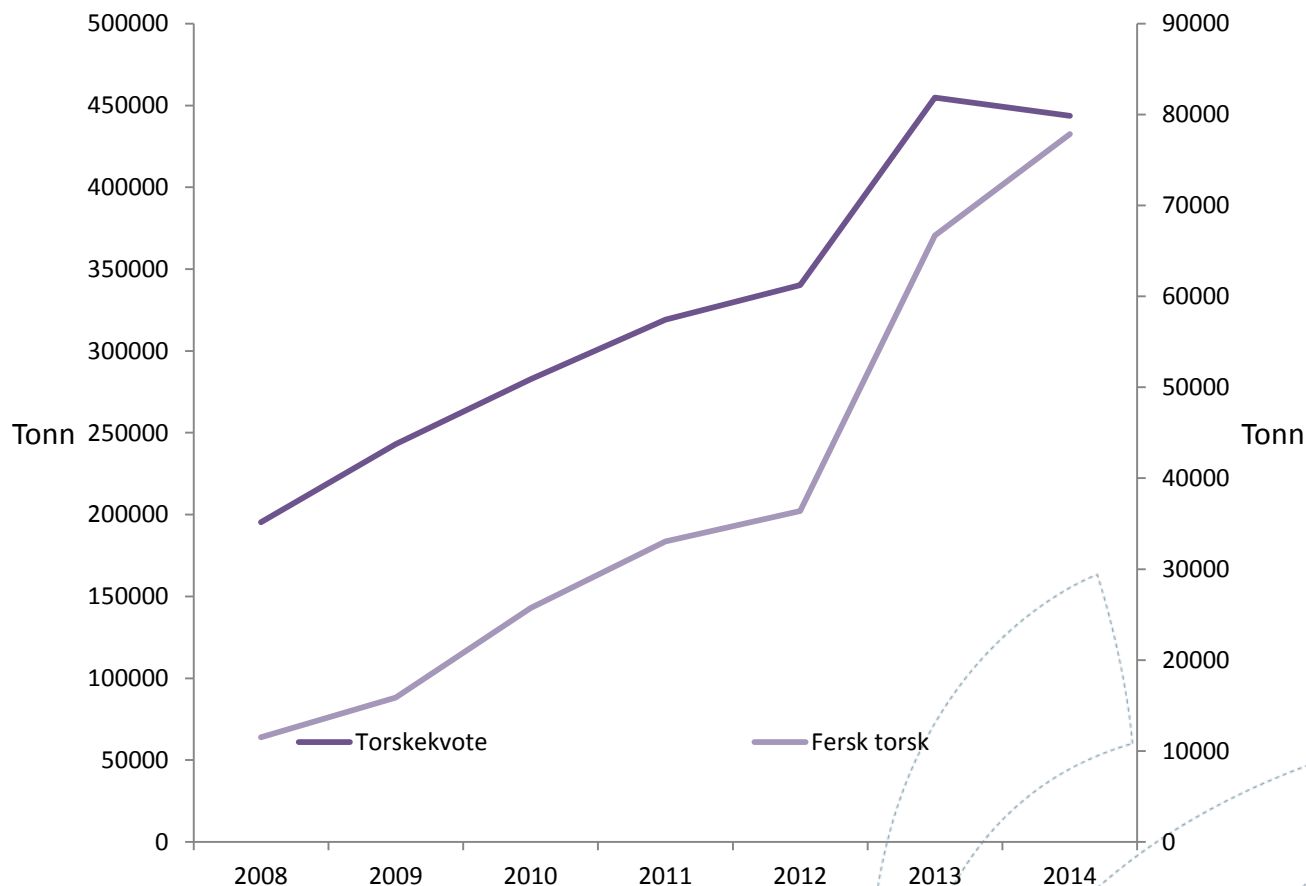
Hvorfor øker eksporten av fersk torsk?

- Økte torskekvoter
- Landingsmønster
- Foredlingsindustri evner ikke å utnytte økte kvoter
- Lavere torskepriser
- Tilstedeværelsen av en foredlingsindustri for hvitfisk i EU
- Salgs- og tilbudskampanjer i europeiske supermarkeder

Norske kvote for nordøstatlantisk torsk (Gadus Morhua) i perioden 2008 - 2014

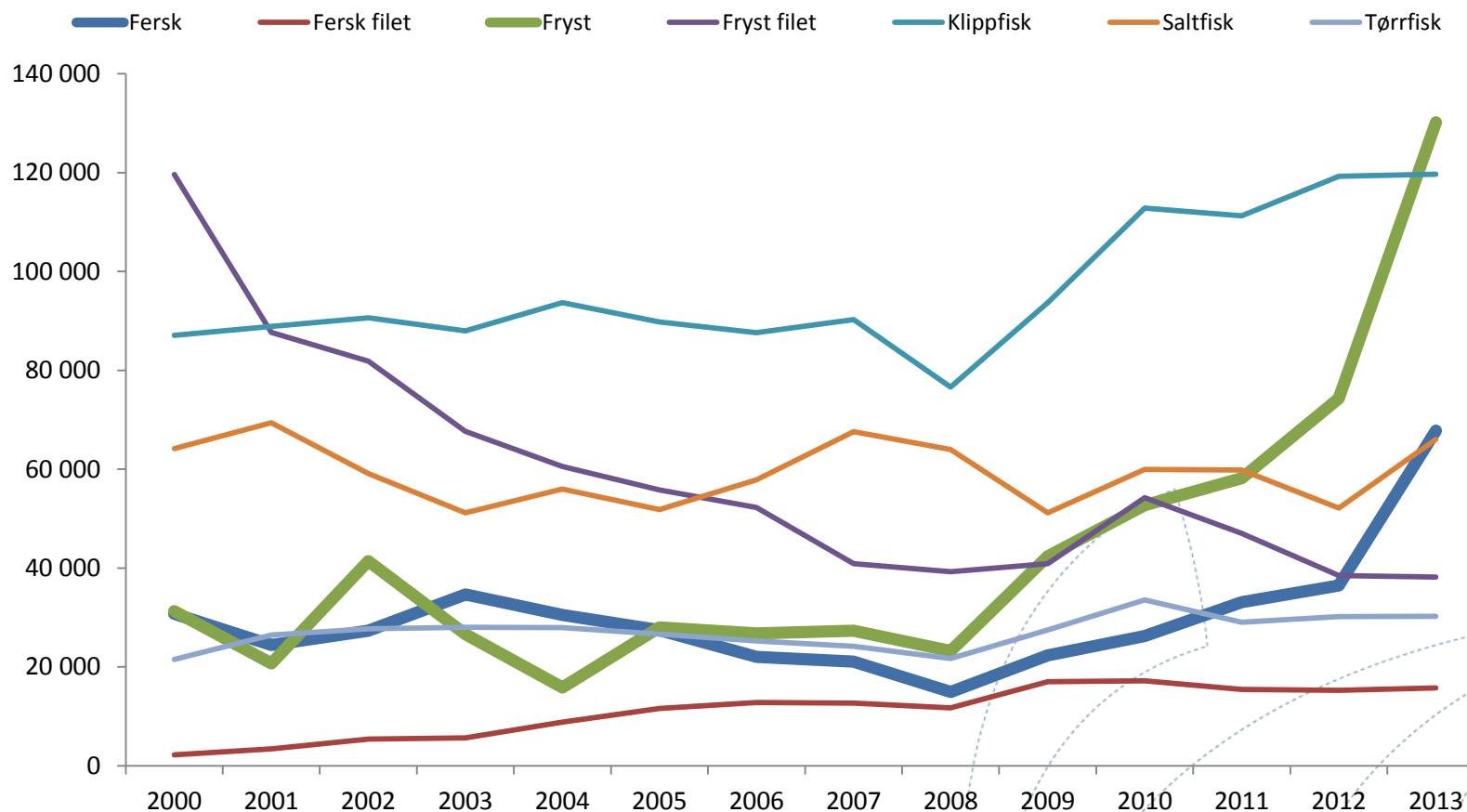
Norsk torsk kvote og eksport av fersk torsk i rund vekt i perioden 2008-2014*

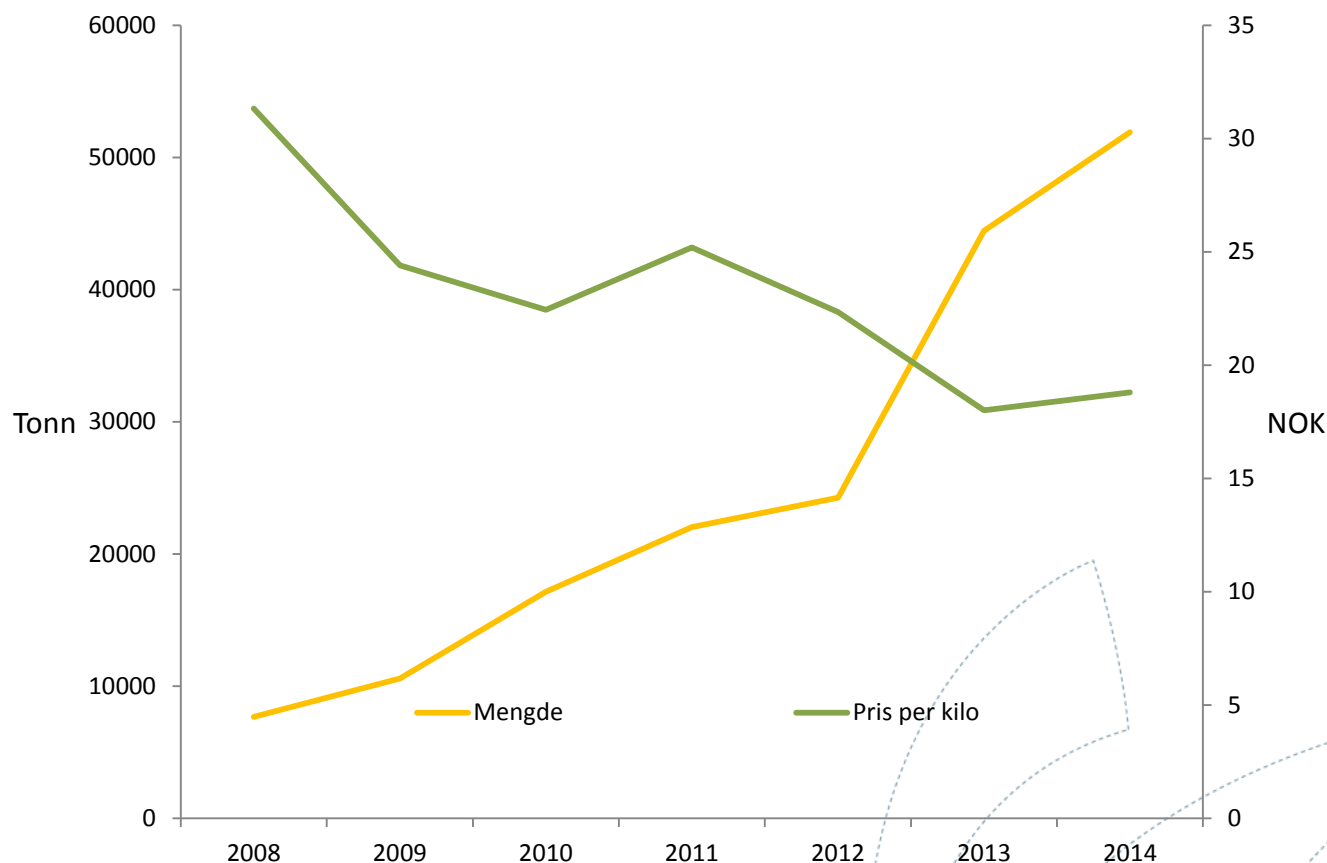
Landingsmønster

- Konsentrert landingsmønster i torskefiskeriene
- Rasjonell tilpasning fra fisker
 - Høy fangstrate
 - Kort vei til fiskefeltet
 - Historisk godt betalt fisk og få andre alternative fiskerier
- Mer krevende for industrien som ønsker stabil tilgang på råstoff
 - Optimal utnyttelse av produksjonskapasiteten
 - Kunder som forventer stabile leveranser
 - Helårlig tilførsel for å utvikle markeder

Norsk eksport av torsk etter produktgruppe i rund vekt i perioden 2000 - 2013

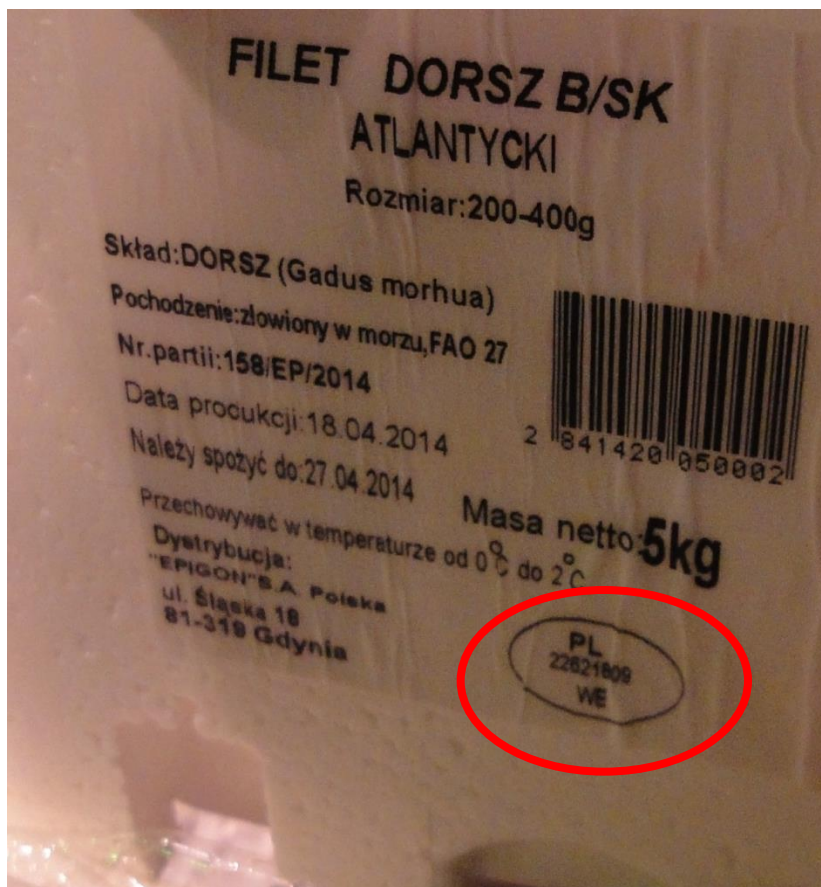
Norsk eksport av fersk torsk i perioden 2008 – 2014 i mengde og pris per kilo

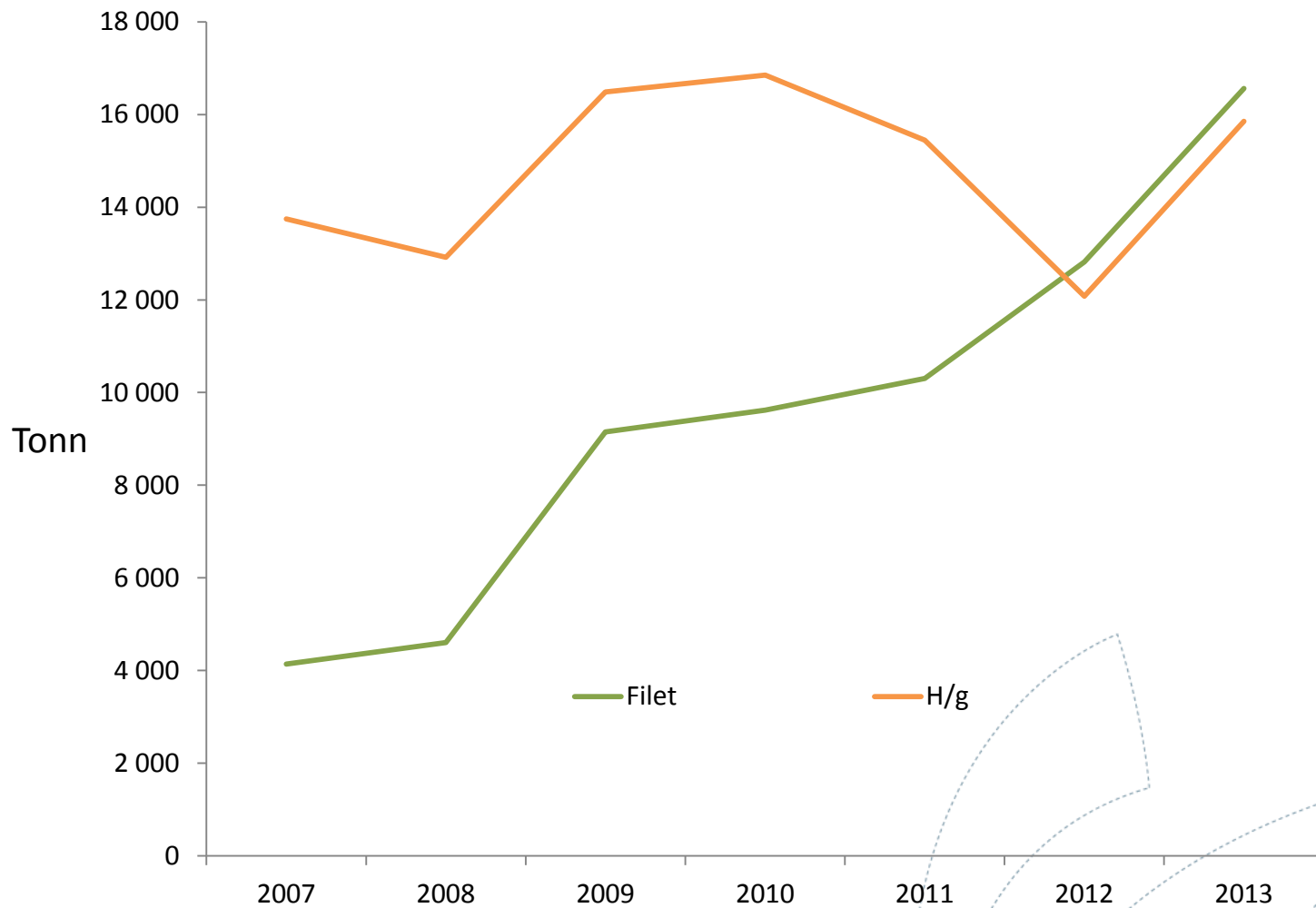
Tilstedeværelse av utenlandsk foredlingsindustri

- Norske bedrifter har eksportert 52.000 tonn fersk torsk hittil i år
- Våre analyser antyder at mer enn 35.000 tonn er råstoff i utenlandsk filetindustri
- 15.000 – 17.000 tonn er konsumprodukter
 - 6.500 tonn skrei
- Foredling i flere europeiske land
 - Lokalt konsum
 - Eksport

Tilstedeværelse av utenlandsk foredlingsindustri

Fransk import av fersk torsk i produktvekt

Sans
Arête.

Dos de Cabillaud

3 4,9 5 €

PÊCHE EN ATLANTIQUE NORD-EST

Pavé de Saumon

1kg 2 2,9 5 €

SAUMON D'ÉCOLE

2 9 9 5 €

Salgs- og tilbudskampanjer på fersk torsk i flere europeiske supermarkeder

Salgs- og tilbudskampanjer på fersk torsk i flere europeiske supermarkeder

- Priser på torskefilet hos Tesco i Krakow, Polen
 - Priser på fullpris NOK 93
 - NOK 31 til å dekke kostnadene i verdikjeden
 - Priser på tilbud NOK 67
 - NOK 17 til å dekke kostnadene i verdikjeden
- Billig proteinkilde for forbruker
 - Stimulert til økt etterspørsel
- Tilfredsstillende lønnsomhet i verdikjeden i perioder med full pris

Hvorfor øker eksporten av fersk torsk?

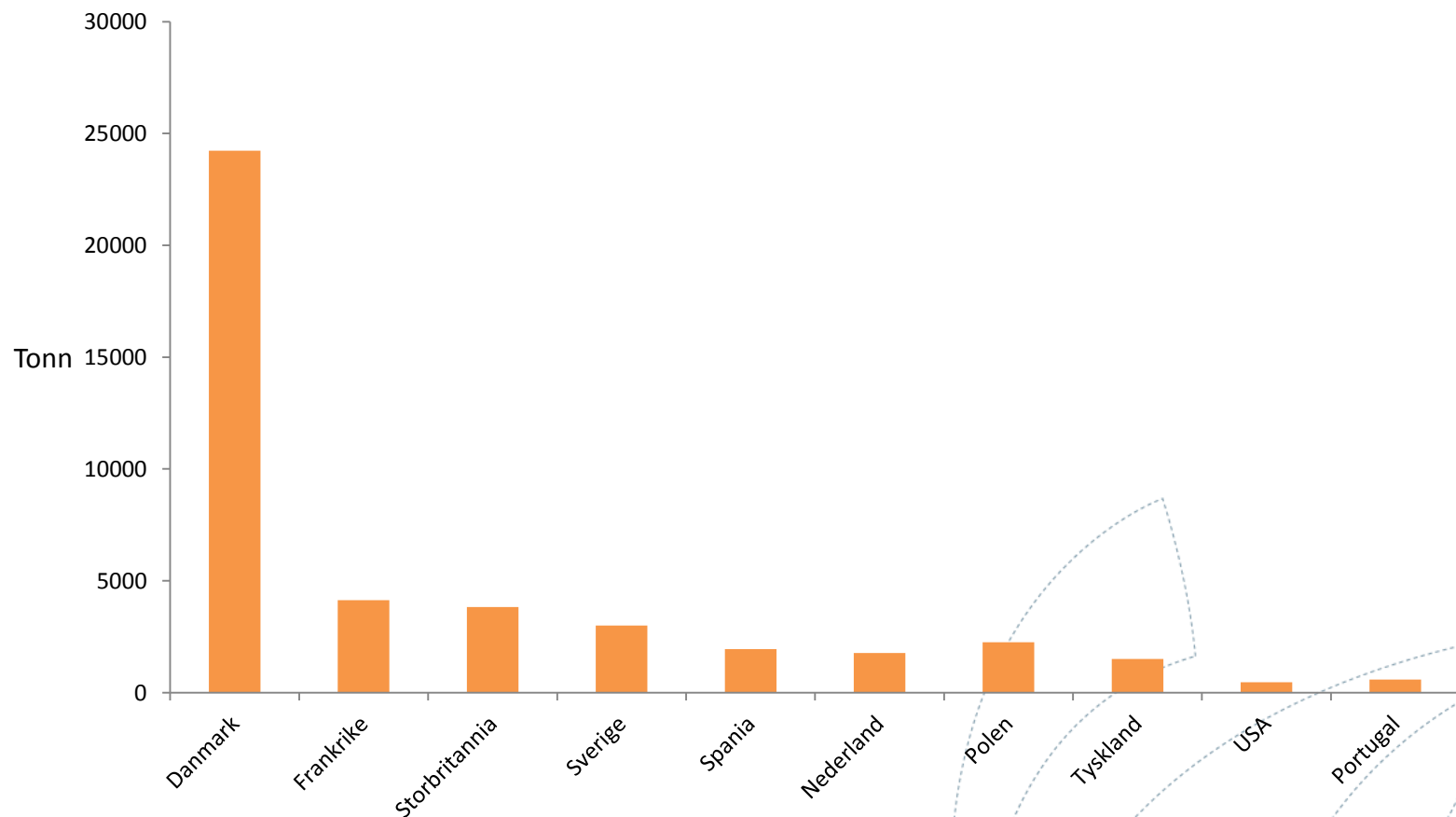
- Økte torskekvoter
- Tilstedeværelsen av en foredlingsindustri for hvitfisk i EU
- Norsk industri har utviklet infrastruktur for eksport av fersk torsk
- Landingsmønster
- Foredlingsindustrien evner ikke å utnytte økte kvoter
- Lavere torskepriser
- Salgs- og tilbudskampanjer i europeiske supermarkeder

Bedriftenes tilpasning

- Bedre likviditet
 - Sammenlignet med konvensjonell
 - Kort tid mellom kjøp og salg av råstoff
 - Kortere betalingsfrist
- Mindre risiko
 - Markeds- og prisutvikling
 - Valutarisiko
 - Mindre avhengig av konvensjonell
- Ingen lagerkostnader
 - Behøver ikke lagerfasiliteter
 - Lite behov for innsatsfaktorer i produksjonen
- Atferd som maksimerer profitt?

Hvor blir torsken av, hva skjer med den og
hvor blir den av?

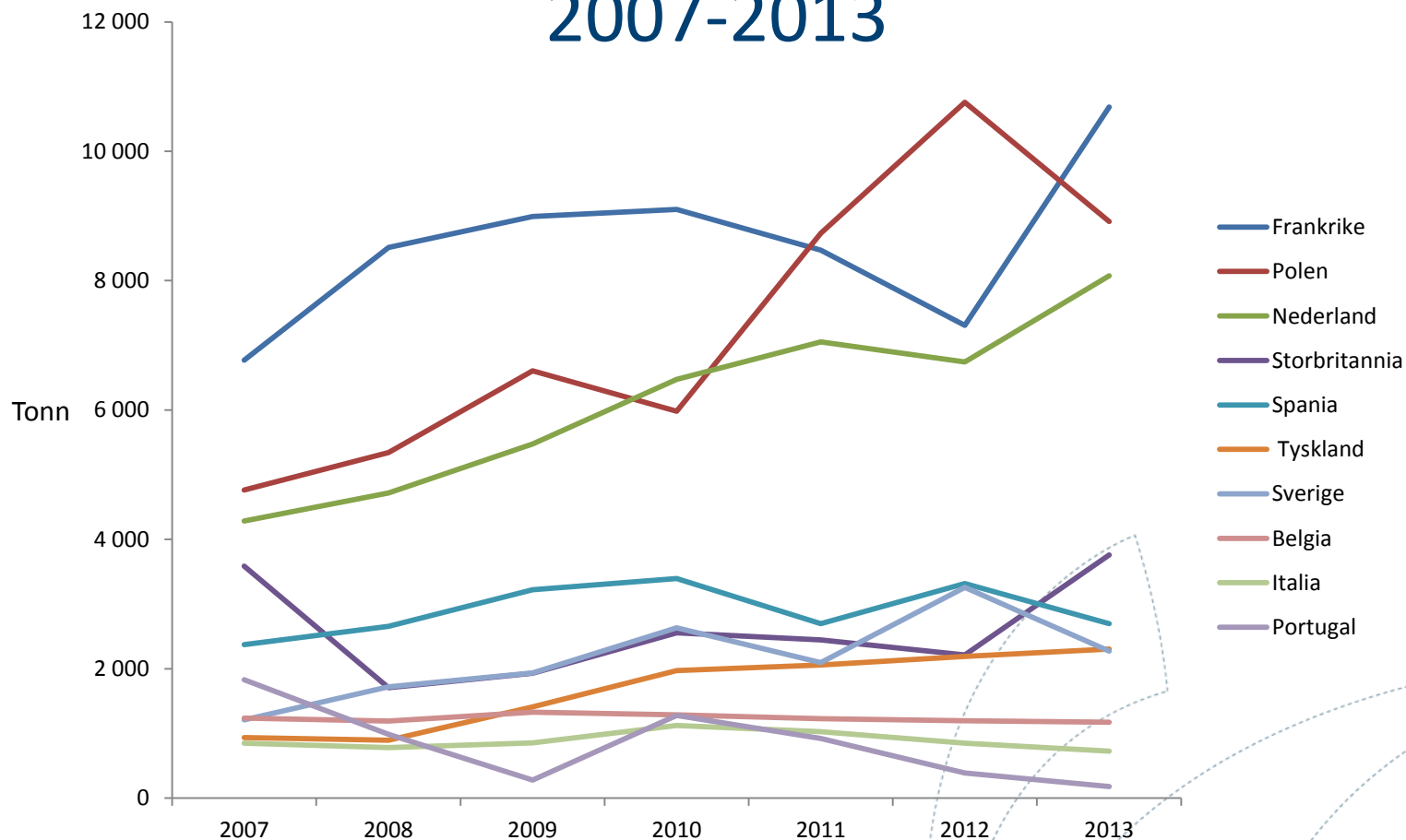
Norsk eksport av fersk torsk (sløyd og hodekappet og sløyd) fra fiskerier i mengede i 2013

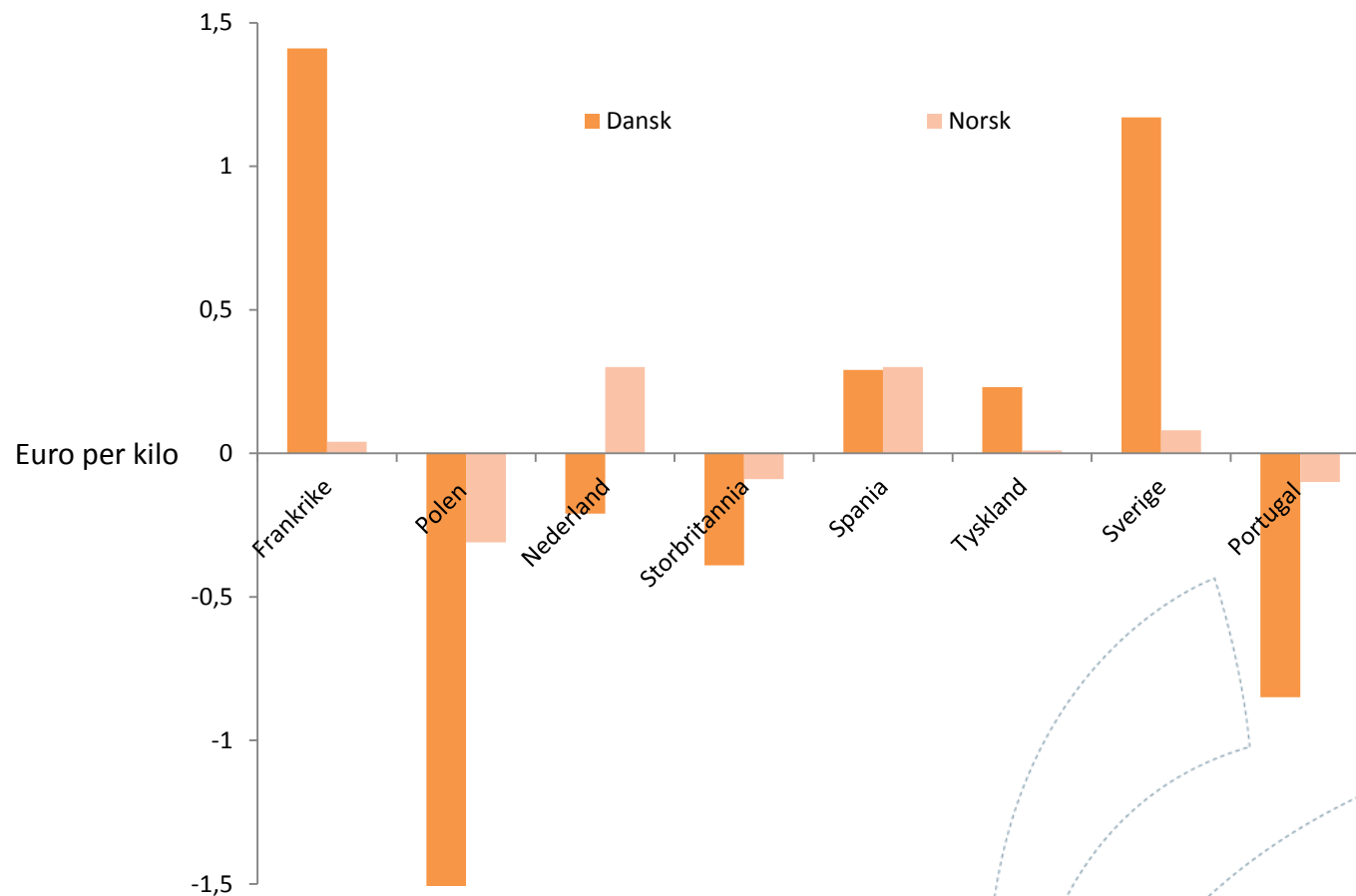
Handelsstatistikk

- Norge
- Danmark
- Polen
- Sverige
- Storbritannia
- Nederland
- Belgia

Dansk eksport av fersk torsk (sløyd og hodekappet og sløyd)i mengde i perioden 2007-2013

Prisdifferanse sammenlignet med gjennomsnittlig eksportpris for norsk og dansk eksport av fersk torsk i 2014

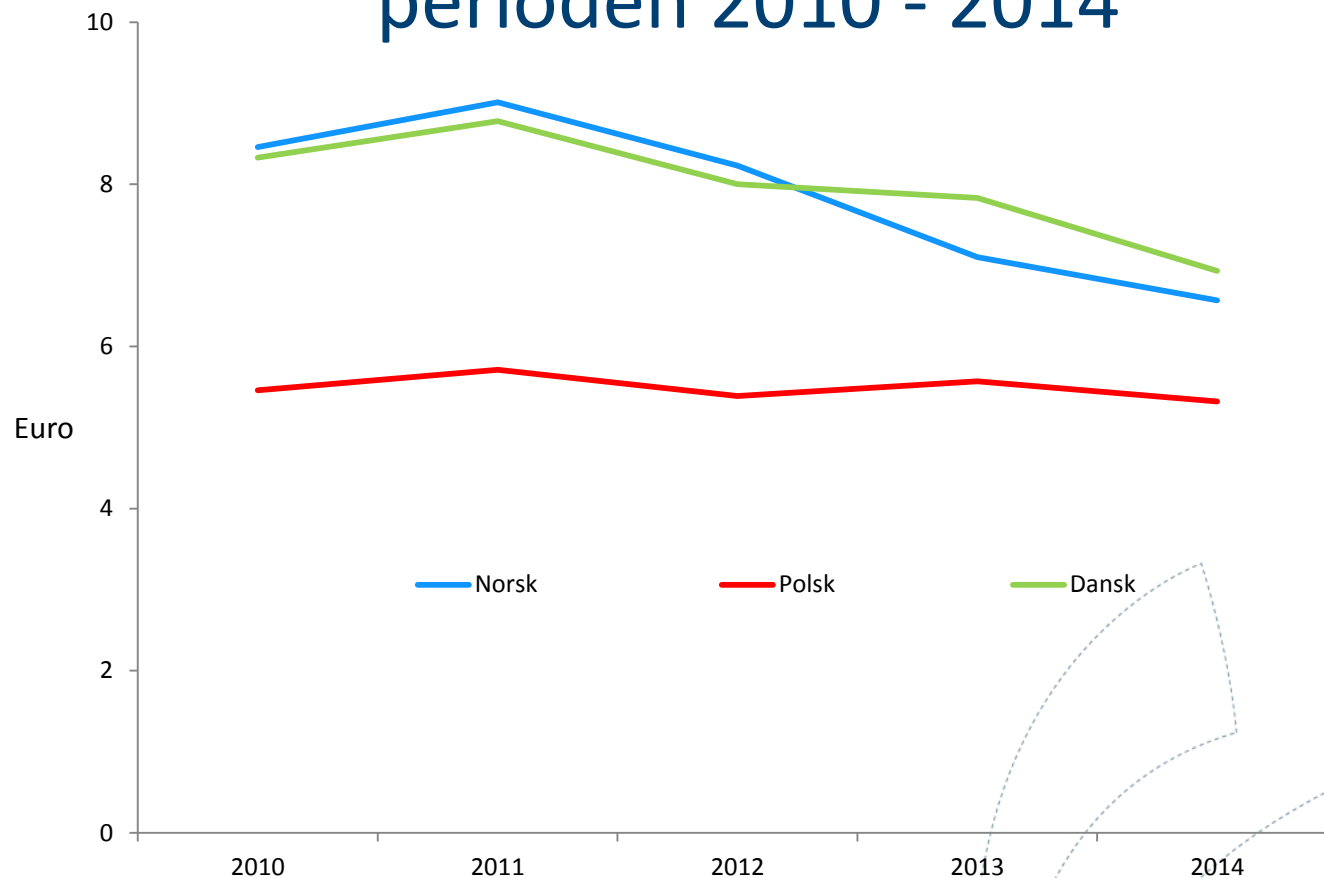
Polisk import av fersk torsk og eksport av fersk torskefilet

								2014 Jan-Apr
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Sum import sløyd fersk	7 687	8 653	12 042	18 231	18 150	18 671	10 010	7 075
Sum eksport fersk filet	2 105	2 889	3 411	3 651	3 778	3 580	3 640	2 004

Polsk eksport av fersk torskefilet

- Frankrike har vært og er det viktigste markedet
- Flere markeder de siste årene
 - Danmark, Tyskland
- Polen er ikke noe «Kina» i dag

Gjennomsnittlig eksportpris for fersk torskfilet fra norsk, dansk og polsk industri i perioden 2010 - 2014

Konsekvenser for norsk fiskeindustri

- Redusert eksportverdi
 - Konsentrert eksport av en råvare i en begrenset periode
- Rasjonell tilpasning for å maksimere lønnsomhet og redusere risiko
 - Mindre press på konvensjonelle produkter og dermed økte priser(?)
 - Sikret omsetning av torsk fra flåteleddet med flere potensielle kunder
- Mest kritisk for arbeidsintensiv industri uten komparative fortrinn
 - Skaper grunnlag for en større europeisk filetindustri og dermed en konkurrent
 - Hva skjer i perioder med lavere torskekvoter?

Videreføring

- Varestrømsanalyse
 - Fersk torsk
 - Fryst torsk
- Hvilke produkter produsere «Europa» av fersk torsk?
- Substitusjonseffekt i innsatsfaktorene?
 - Re-fresh, fryst fisk, klippfisk i Portugal
- Kunnskap om kjøpskriterier i ulike segmenter?
 - Hvorfor kjøper man fra Europa og ikke fra Norge?
- Vil etterspørselen bestå med lavere kvoter og høyere pris?

Oppsummering

- Økt eksport av fersk torsk
- Tilpasning i Norge fordi industrien (med unntak av klippfisk) ikke utnytter økte kvoter.
- 70 prosent av eksporten av fersk torsk er industriråstoff
- Foredling i konsumlandene
- Kan på sikt true tilstedeværelsen og lønnsomheten i norske arbeidsintensiv fiskeindustri
- Hva er konkurransefortrinnet til norsk (filet)industri?

A large, stylized outline of a leaf, composed of white dotted lines, set against a solid orange background. The leaf is oriented diagonally, with its base at the bottom left and its tip pointing towards the top right.

Takk for oppmerksomheten!